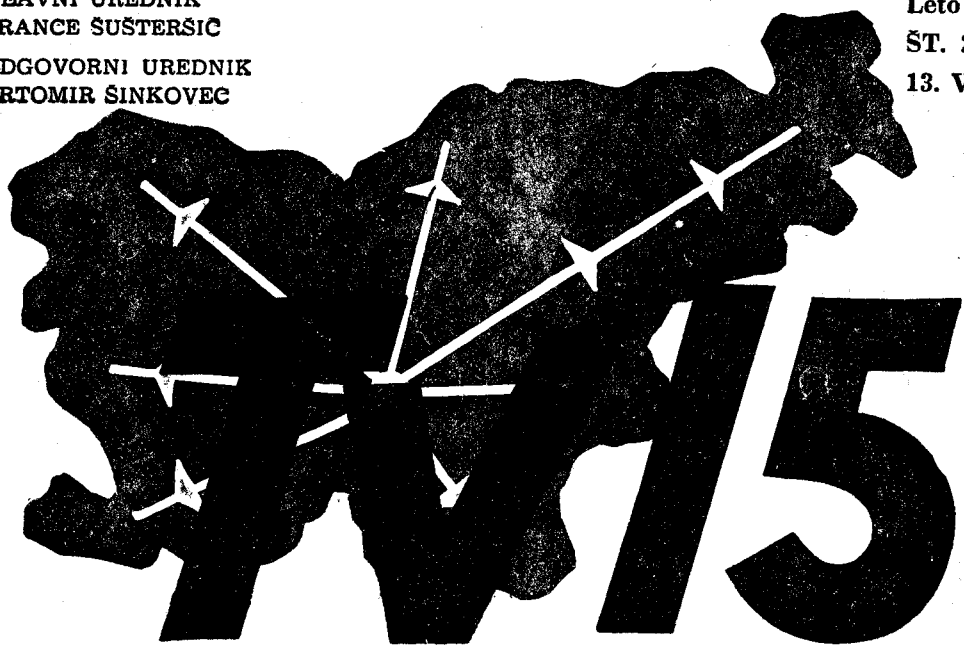

Dolžnost OZN in vseh miroljubnih sil na svetu:

ZAUSTAVITI NAPADALCA

GLAVNI UREDNIK
FRANCE SUSTERSIČ
ODGOVORNI UREDNIK
CRTOMIR ŠINKOVEC

Leto V
ŠT. 23
13. VI. 1967

GLASILO ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV SLOVENIJE

Po izbruhu vojne med Izraelom in Združeno arabsko republiko je svet prisluhnil tudi izjavi predsednika SFRJ Josipa Broza-Tita:

»Vlada in narodi SFRJ so z največjo zaskrbljenostjo in ogorčenjem zvedeli, da se je davni začel oborožen napad Izraela na Združeno arabsko republiko. Tako kakor pred desetimi leti je Izrael tudi tokrat nastopil kot agresor in orodje imperialistične politike sile in pritiska na suverene arabske države. Vlada SFRJ najodločneje obsoja agresijo Izraela.

Vlada SFRJ sodi, da je Združena arabska republika, ki je soočena s stalnim sovražnim stališčem Izraela in izpostavljena neprestanim pritiskom imperialistov, storila upravičene ukrepe, da zavaruje svoje suverene pravice in ozemelsko integriteto in poskrbi za varnost svoje države. Vlada ZAR je hkrati s svoje strani napravila korake, da bi se izognili oboroženemu spopadu in začeli iskati mirno ureditev, zaradi česar se je obrnila tudi na varnostni svet.

prizadevali, da bi zagotovili mir na tem področju, je Izrael začel vojaške operacije, hoteč z orožjem vsiliti svojo voljo. S tem prevzema Izrael vso odgovornost za izbruh vojnega spopada in za vse nedogledne posledice, ki izvirajo iz tega za mir na svetu.

Izraelsko agresijo je treba zaustaviti. To je dolžnost OZN kakor tudi vseh vlad in miroljubnih sil na svetu. Organizacija Združenih narodov mora v skladu s svojo odgovornostjo za ohranitev miru nemudoma sprejeti ukrepe za takojšnje prenehanje agresije in zagotovitev miru na Bliznjem vzhodu. Pozivamo vse vlade, da v ta namen brez odlašanja združijo svoja prizadevanja.

Vlada in narodi SFRJ izražajo vso svojo podporo ZAR in drugim arabskim državam v njihovi obrambi pred agresijo in bodo storili vse, da jim pomorejo v njihovem pravičnem boju.

BEOGRAD 5. junija 1967.

V imenu vseh borcev: OBSOJAMO AGRESIJO!

Izraelska agresija na Združeno arabsko republiko, o kateri smo objavili prve vesti že v zadnji številki, je vzbudila ogorčen odmev in zaskrbljenost po vsem svetu. Vseposvobod se je dvignil val protestov in obsodb, hkrati pa so se oči vsega naprednega sveta uprle v Organizacijo združenih narodov, ki jo obvezuje ustanovna listina, da se takoj postavi po robu vsaki agresiji, se zavzame za prekinitev sovražnosti in za vzpostavitev prejšnjega stanja.

Tudi pri nas se je novica o izbruhu sovražnosti med Izraelom in ZAR razširila kakor blisk in bolesto odjeknila v srcih vseh delovnih ljudi. Dobro vemo, kaj pomeni agresija, saj so nam ostale njene grozote — iz leta 1941 — v bridkem, prebriskem spominu. Vemo tudi, da pomeni požar na Bliznjem vzhodu novo nevarnost za mir na svetu, nevarnost, iz katere se lahko rodi tretja svetovna vojna. In ta nevarnost je razmeroma blizu naših meja. Zato ni čudno, da jugoslovansko ljudstvo enodušno in odločno obsoja vse, ki so zanetili ta požar.

Predsednik SFRJ Josip Broz-Tito je že nekaj ur po izraelskem napadu na ZAR podal izjavo, ki pomeni močno moralno podporo napadeni Združeni arabski republik in vsem miroljubnim silam, hkrati pa poziv Organizaciji združenih narodov, naj nemudoma ukrepa, kot ji velewa ustanovna listina.

Številnim protestom in obsodbam pustolovskega izraelskega napada, ki mu botrujejo apetiti anglo-ameriških imperialistov, se je že 4. junija pridružila brzojavka glavnega odbora ZZZB NOV Jugoslavije arabski federaciji bivših borcev, ki pravi:

»Najodločneje obsojamo imperialistično agresijo Izraela in predrzni napad na svobodo in neodvisnost arabskih dežel. Milijonsko članstvo Zveze združenih borcev NOV Jugoslavije je na strani vaše pravične borbe proti agresiji, za obrambo svobode in suverenih pravic arabskih narodov in svetovnega miru.»

V sredo, 7. junija, se je zbralo na izredno sejo tudi predsedstvo republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije in sprejelo naslednjo resolucijo:

»V imenu vsega članstva Zveze združenih borcev NOV Slovenije izražamo najgloblje ogorčenje sprči agresije Izraela na Združeno arabsko republiko.

Najostreje obsojamo agresivno dejanje Izraela, ki je začel vojno kot orodje anglo-ameriških imperialistov, ki hočejo s politiko brutalne sile in pritiska — kakor drugod — uveljaviti svojo dominacijo tudi v tem delu sveta.

Mi, borci NOV Slovenije, smo že občutili — na najstraš-

nejši način — vse grozote agresije. Naše ljudstvo spada med tiste narode, ki so v drugi svetovni vojni pretrpeli največje človeške in materialne žrtve. Zato smo proti vojni, smo nepopustljivi borci v borbi za mir na svetu, za uveljavitev takih odnosov med državami in narodi, da ne bo nobena država ogrožala neodvisnosti druge države, da bo lahko vsak narod v miru in brez strahu pred agresijo živel samostojno in svobodno življenje.

V tem prepričanju predsedstvo republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije v celoti podpira izjavo maršala Tita, da je treba zaustaviti izraelsko agresijo, kar je predvsem dolžnost Organizacije združenih narodov, ki naj v skladu s svojo odgovornostjo za usodo človeštva nemudoma sprejme ukrepe za takojšnje prenehanje agresije in za zagotovitev miru na Bliznjem vzhodu.

Izkušnje iz leta 1956, ko je Izrael prvokrat napadel Egipt (skupaj z Veliko Britanijo in Francijo), nas učijo, da je v teh dramatičnih urah potrebna odločna akcija vseh miroljubnih sil na svetu in da je moč najti rešitev zapletenega izraelsko-arabskega spora le pod streho Organizacije združenih narodov. Prizadevanjem za miroljubno rešitev tega vprašanja se z dušo in srcem pridružuje tudi jugoslovansko ljudstvo, ki hoče ohraniti mir in se naprej živeti v tvornem sožitju z vsemi drugimi narodi.

(Širši komentar o vojni na Bliznjem vzhodu berite na 6. strani.)

Mir ne sme biti plačan z žrtvami napadenih!

Vedeli smo, da Izrael kot orodje imperializma nima poštenih namenov. Da bo šel tako daleč, pa vendar nismo mislili.

Pred agresijo in ob njenem začetku so izraelski voditelji izjavljali, da ne marajo »niti kosčka tuje zemlje« — zdaj pa ima njihova vojska zasedenega štirikrat več tujega ozemlja, kot meri sam Izrael, pa še vedno ne miruje!

Izrael se ni zmenil za pozive varnostnega sveta o premirju. Še več: izraelski predstavniki se ne seji varnostnega sveta za trjeval, da je izraelska vojska prenehala sovražnosti, ko je bilo vsemu svetu znano, da prodirajo njene enote proti Damasku in da njeno letalstvo bombardira to mesto! Potem se je izraelsko vodstvo izgovarjalo, da ni moč vsem enotam sporočiti po-

ziva o premirju, čeprav svetovna javnost dobro ve, da razpolaga izraelska vojska tudi z najmodernejšimi komunikacijskimi sredstvi in da so njene enote, kadar jim je ukazano napad, zmeraj pravočasno obveščene.

Cesa takega je bil v novejši zgodovini zmožen edino Hitler!

Zdaj je vsemu svetu več kot jasno, kakšen je neposredni cilj izraelske agresije in tistih, ki stojijo za njo. Po osvojitvah tujega ozemlja hoče Izrael uveljaviti politiko sile, tako da bi bil mir plačan z žrtvami napadenih. Prav zato so se seje varnostnega sveta — po zahtevi zagovornikov Izraela — tako dolgo vlekle in se še vlečejo. Namen zavlačevanja je bil omogočiti Izraelu osvojitve čim večjih tujih ozemelj, da bi potem laže

diktiral mirovne pogoje s pozicije sile.

Socialistične države so se tokrat bolj odločno kot kdaj prej postavile na stran napadenih. Na sestanku v Moskvi so njihovi predstavniki enodušno sprejeli resolucijo, v kateri je rečeno, da, če izraelska vlada ne bo končala agresije in umaknila čet za črto premirja, bodo storile vse, kar je neoprebno, da bi pomagale narodom arabskih dežel. Obrnile so se tudi na varnostni svet: če ne bo storil potrebnih ukrepov, bo padla huda odgovornost na tiste države, ki kot članice varnostnega sveta ne bodo storile svoje dolžnosti.

Oči napredne svetovne javnosti so že vedno uprte v varnostni svet. Če ne bo mogel mirno ustaviti nastopiti zoper agresorja, bi bilo treba nemudoma

sklicati izredno zasedanje generalne skupščine OZN, kjer imajo večino miroljubne države!

Ta zapisek bi bil nepopoln, če ne bi omenili, da je predsednik Naser v petek, 8. junija, odstopil, kar je v dramatičnih urah izraelskega »blitzkriega« zasenčilo vse druge novice. Toda na zahtevo egiptovskega ljudstva in vseh drugih arabskih narodov je Gamal Abdel Naser ser spet sprejel dolžnosti predsednika. Naser torej ni padel niti ni padla vlada ZAR ali kakke druge arabske države! In to pomeni, da poglobilni cilj izraelske agresije ni bil dosežen.

Nedvomno izražamo zahtevo vseh ljudi, ki sta jim pri srcu mir in pravica, če zapišemo: Mir ne sme biti plačan z žrtvami napadenih. Agresorja je treba kaznovati!

F. S.

Besede in dejanja

In vendar se premika

Crnogleda razmišljanja o nizki stopnji rasti, ki je »nemara previsoka cena za stabilizacijo«, so se morala minule dni umakniti pravi seriji novic, ki bi jih mogli uvrstiti pod skupen, optimističen intoniran naslov »In vendar se premika«. V mislih imamo nekaj velikih, napovedanih ali že izpeljanih integracij v kovinsko-predelovalni industriji in črni metalurgiji in kopico drugih raznovrstnih razvijanj in povezovanj med bankami, proizvajalnimi, trgovskimi, prometnimi, turističnimi in drugimi delovnimi organizacijami. Po količini vse to samo na sebi prav gotovo ne bi moglo biti povod za vsesplošno dobro razpoloženje. Toda kot veriga pomenih neješih obetov tistih, ki uveljavljajo sprememb v obnašanju gospodarstva, ki smo jih kot zdrav odziv na delovanje reformnih ukrepov pričakovali, ti primeri upravičeno povzročajo optimistične komentarje.

Komunist — 2. VI. 1967

To niso borci

V letu 1965 je v slovenski industriji bilo samo 31,6 % kadrov z ustreznimi izobrazbo za svoja vodilna delovna mesta, v upravi pa samo 23,3 %. To pomeni, da je nekvificiran kader na vodilnih delovnih mestih v ogromni večini. Kot interesantne podatke bi omenili samo še to, da ta nekvificiran kader ne predstavlja stari borci, kot se to dosikrat krivično in pavšalno obtožuje, ampak predvsem mladi ljudje. Podatki o starostni strukturi tega kadra so namreč naslednji:

do 24 let	16,6 %
od 25 do 34 let	37,0 %
od 35 do 44 let	28,9 %
od 45 do 54 let	13,0 %
od 55 do 65 let	4,5 %

Ta mlad nekvificiran kader torej dejansko odvzema delovna mesta diplomantom naših srednjih in visokih šol, ki zamažajo na zaposlitev.

Delo — 6. VI. 1967

Gordijski voz na našega gospodarstva

Železarna Jesenice je lani 1427-krat tožila kupce za skupno osem milijard 833 milijonov S-din. Kupci so plačali za 148 milijonov sodnih taks in 478 milijonov zamudnih obresti železarni. Prav zato železarna ni mogla izpolnjevati svojih obveznosti do dobaviteljev in se je lani sama znašla 137-krat na sodišču. Dobavitelji so železarno tožili 187-krat za šest milijard 600 milijonov S-din. Kot tožena stranka je železarna plačala lani skupno za 30 milijonov S-din sodnih taks in 486 milijonov zamudnih obresti. Ljubljanski dnevnik — 6. VI. 1967

Veliko jih potuje v tujino

Letos v prvem četrtletju se je prvič odločilo za potovanje v tujino 363.000 naših državljanov, 64 odstotkov več kot v istem času lani, mejo pa so v tem času naši državljanji prestopili 875.000-krat. Delavska enotnost — 3. VI. 1967

Zasluge raste

Zaluzki so v januarju znašali 711 novih dinarjev, v februarju 756, a v marcu 773. Trimesečno povprečje je torej 747 novih dinarjev. V ustanovah se dotokodi povprečno za 161 novih dinarjev višji kot v gospodarstvu (881 nasproti 720 novim dinarjem). Borba — 2. VI. 1967

Odločen ukrep

Na seji občinskega komiteja ZK Vinkovci (I. VI.) so po razpravi o politični situaciji na območju občine sklenili izključiti iz ZK Dragutina Zaniča, predsednika občinske skupščine, in Jova Teofilovića, predsednika občinske konference Socialistične zveze.

Imenovana sta 20 let vodila družbeno-politično organizacijo in občinsko skupščino v Vinkovcih. Zaniču in Teofiloviću pripisujejo krivdo, da zavestno nista izvrševala sklepov in upoštevala političnih ocen občinskega komiteja, da sta na birokratski in demagoški način zbirala podpisne odbornike za izvolitev Zaniča za predsednika skupščine in da sta se pod prevezo demokratizma borila proti načelom rotacije in demokratičnega centralizma v Zvezi komunistov. Politika — 2. VI. 1967

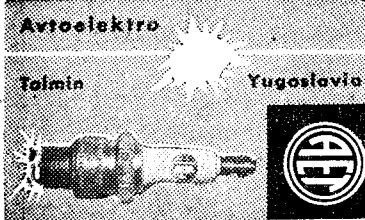
Livarna iz osebnih dohodkov

Kolektiv 250 delavcev livarne v Topoli se čez mesec dni vseli v nove obrate in moderno opremljene hale, ki so jih zgradili, lahko bi se reklo, z osebnimi dohodkom. Pred štirimi leti, ko so sklenili graditi novo halo in rekonstruirati in razširiti obrate, so imeli premalo denarja v skladu. Delovni kolektiv je takrat sklenil, da bo v letih 1963 in 1964 vsak delavec delal dnevno po eno naduro za novo livarno. Tako so zbrali 5 milijonov novih dinarjev, banka jim je posodila še štiri milijone novih dinarjev. Tako bodo lahko svojo proizvodnjo podvojili. Borba — 3. VI. 1967

Cene znova naraščajo

Potem ko so cene nekaj mesecev mirovale, so se maja malo prodajne cene in življenjski stroški znova začeli zviševati. V maju so se cene v primerjavi s aprilom povečale za 1,3, življenjski stroški pa za 2,4 %. Po mnenju generalnega direktorja zveznega zavoda za statistiko Ibrahima Latifića so se cene zvišale predvsem zaradi sezonske pridelave živil, nekaj pa so se povečali tudi stroški za razne storitve, tobak in pižame. V tem in prihodnjih mesecih pa je pričakovati sezonsko pomeenitev kmetijskih pridelkov in s tem ponovno stabilizacijo življenjskih stroškov. Ljubljanski dnevnik — 6. VI. 1967

Pojem elegancije so kravate terital
TOVARNE Svilanit
KAMNIK

SODOBNA OBRAMBNA VZGOJA IN LJUDSKA ZAŠČITA

Ameriški vojaški proračun:
45 milijard dolarjev

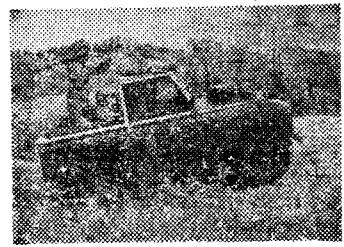
V proračunskem letu 1967 bodo vojaški izdatki ZDA znašali 45 milijard dolarjev, kar je za sedem milijard več kot v prejšnjem letu. Izmed 38,2 milijarde dolarjev, kolikor so jih porabili 1966. leta, je šlo 11,3 milijarde za kopensko vojsko, 10,7 milijarde za vojno letalstvo in 10,5 milijarde za vojno mornarico, medtem ko so za skupne zadeve porabili 5,7 milijard dolarjev. Približno 63 odstotkov vseh sredstev je bilo namenjenih za nakup nove opreme, in

Vojaška veda in tehnika

sicer 7,5 milijarde za letala in helikopterje, 4,1 milijarde za vesoljske naprave in opremo, 3,6 milijarde za elektronsko in telekomunikacijsko opremo in 6,1 milijarde za ladje, tanke, kamione, kopenska vozila, municijo in orožje.

Protiletalska raketa »Blowpipe«

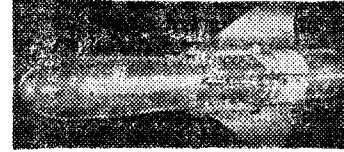
Britanska vojska je dobila novo protiletalsko raketo »Blowpipe«, ki jo proti cilju lahko izstrelje s tal ali pa kar z vozila med vožnjo. Z njo ravna en sam vojak.

Potem ko jo izstrelijo, vojak spremlja njen polet skozi poseben daljnogled. Pred saho ima radijski oddajnik, da lahko s pritiskom na gumb pošilja v raketo signale in ji tako sproti popravila smer.

Protioklopno orožje »Milan«

»Milan« je francosko lahko protioklopno orožje, namenjeno pehoti. Ima 120 cm dolgo cev, ki jo uporabljajo za transport in izstrelitev rakete. Orožje je težko

deset kilogramov. Za prenašanje podstavka z infrardečo merilno napravo in cevi z izstrelkom zadostuje že en sam vojak. Brž ko ta izstrel prvo raketo, s podstavka sname prazno cev, namesto nje pa pritrdi novo cev z raketo.

Pojem elegancie so kravate terital
TOVARNE Svilanit
KAMNIK

Vojno letalstvo Izraela in arabskih držav

Mednarodna revija »Interavia« je v letošnji 4. številki objavila zanimive podatke o letalski moči Izraela in bližnjih arabskih držav. Iz članka je videti, da so vse te države oborožene sicer s sodobnimi bojnimi letali, vendar pa jih imajo sorazmerno malo. To pomeni, da bi države, ki so se 5. junija vmešale v oboroženi spopad, že po nekaj dneh morale ostati brez letalstva, če jim druge države ne bi pošiljale novih letal ali pa jim v bojih pomagale s svojim letalstvom.

Izrael

Po sinajski vojni je Izrael nadomestil propelerska letala tipa »uragan«, »mustang«, »meteor« in druga z reakcijskimi letali, ki mu jih je dobavljala Francija. Med temi je treba predvsem omeniti lovce-bombnike »mirage IIICJ«, ki so oboroženi z raketnimi izstrelki »matra«.

Izraelsko letalstvo ima osem tisoč mož s 350 bojnimi letali, med katerimi je 225 lovcev-bombnikov, 18 transportnih letal, 26 helikopterjev in kakih 60 šolskih letal.

Združena arabska republika

Med sueško krizo 1956. leta je Egipt izgubil skoraj vse svoje vojno letalstvo. Nova letala pa so dobili predvsem iz Sovjetske zveze. Razen tega imajo v Egiptu tudi lastno letalsko tovarno, ki izdeluje le šolska letala. Računajo pa, da bo proti koncu tega leta stekla proizvodnja domačih nadzvočnih lovcev tipa HA-300.

kov »mig-15«, »mig-17«, »mig-19« in »mig-21« ter 52 težkih in lahkih transportnih letal.

Druge arabske države

Sirija ima precej šibko vojno letalstvo, ki ga sestavljajo lovci-bombniki, šolska letala ter nekaj transportnih letal in he-

kov »vampir« in 5 helikopterjev. Ker pa so ugotovili, da lovci tipa »hunter« močno zaostajajo za izraelskimi prestrežalci francoskega izvora »mirage III«, so v Združenih državah Amerike naročili še 36 letal za taktično podporo »starfighter«.

Libanonsko vojno letalstvo

RAZMERJE SIL

	ZAR, Sirija in Jordan	Izrael
Vojaštvo (redna vojska)	285.000	60.000
Tanki	2.000	800
Letala	764	350
Mornarica	6 rušilcev in 9 podmornic	2 rušilca in 4 podmornice

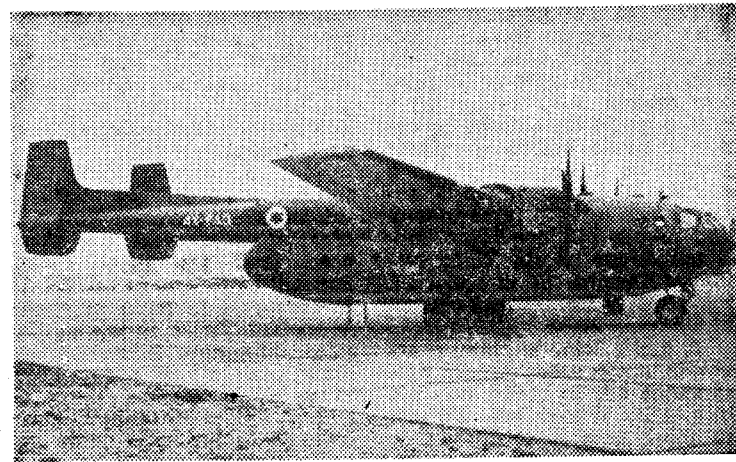
likopterjev. Po zadnjem spopadu z Izraelom je Sirija dobila od Egipta kakih 30 »migov«, tako da ima sedaj skupno 136 lovcev - bombnikov »mig-15«, »mig-17« in »mig-21«.

skoraj ni vredno omembe, saj ima le 10 lovcev-bombnikov in 8 helikopterjev.

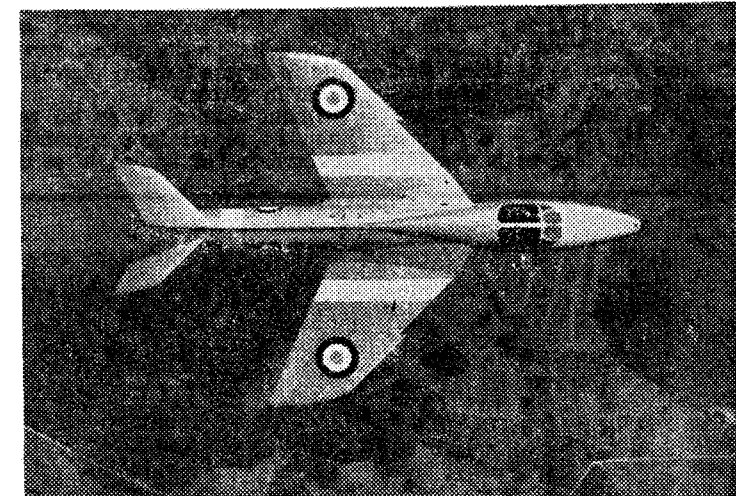
Isto lahko rečemo tudi za Kuwait. Ta država ima razen nekaterih šolskih letal le štiri lovce-bombnike in dva helikopterja.

Nekoliko močnejše vojno letalstvo, čeprav še vedno šibko v primerjavi z velikostjo države, ima Saudova Arabija. Poročajo, da njeno letalstvo sestavlja 23 prestrežalcev in lovcev-bombnikov, dva helikopterja in nekaj drugih letal, naročenih pa je še 34 lovcev-bombnikov. Razen tega Saudova Arabija kupuje v ZDA rakete »zemlja-zrak« tipa »hawk« v vrednosti 70 milijonov dolarjev.

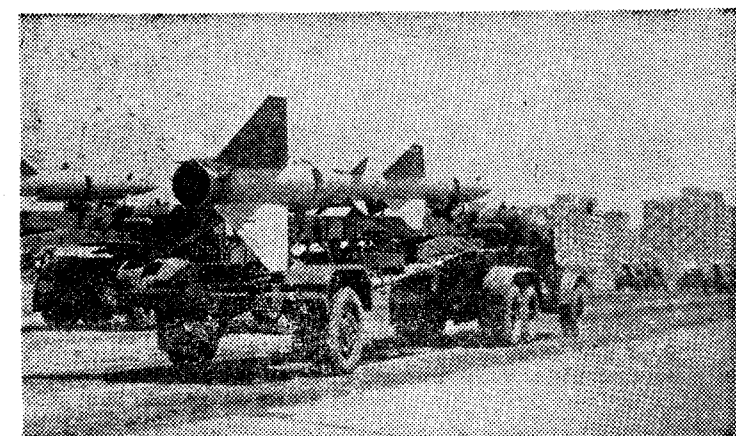
Seveda so ti podatki glede na najnovejšo stanje brzokone že zastareli. Prav gotovo je Izrael v zadnjem času dobil od Američanov novo letalsko pomoč.

V IZRAELSKO VOJNO LETALSTVO SPADA TUDI DVANAJST TRANSPORTNIH LETAL TIPA »NORD 2501 NORATLAS«

Z BRITANSKIMI LOVCI TIPA »HUNTER« SO OBOROŽENI IRAK, JORDANIJA TER KUWAIT IN LIBANON

S SOVJETSKIMI PROTILETARSKIMI RAKETAMI »GUIDELINE« JE RAZEN VZHDNOEVROPSKIH DRŽAV IN KUBE OBOROŽENA TUDI EGIPTOVSKA VOJSKA

Srečanje borcev 1. slovenske art. brigade in 12. SNOUB

18. junija 1967 ob 11. uri bo v Dolenjskih Toplicah tovariško srečanje borcev 1. slovenske art. brigade in 12. SNOUB. Udeleženci srečanja bodo osvežili spomin na neštivilne boje brigad in tako mnogo prispevali k pisanju brigadnih kronik. Zato stalni odbor 1. SAB in 12. SNOUB prosi vse borce, naj na srečanje prinesejo tudi ves material — fotografije, dokumente, brošure ipd. — ki ga hranijo doma. Na srečanju bodo postregli s partizanskim golažem.

Predsednik Naser je že lani zaprosil Sovjetsko zvezo, naj mu organizira sistem protizračne obrambe kairskega območja, suškega prekopa, aleksandrijskega območja in asuanske zapornice. V ta namen naj bi Sovjetska zveza dobavila prestrežalce mig-21, kakih 150 raketa tipa »guideline«, radarje in računske stroje.

Tako je Sovjetska zveza poslala v Egipt ne le rakete in »mige«, temveč tudi kakih petsto strokovnjakov, ki vzpostavljajo sistem protizračne obrambe. Egiptovska vojska je oborožena tudi z raketnimi izstrelki »zemlja-zemlja«, ki lahko lete do 700 kilometrov daleč.

Egiptovsko vojno letalstvo ima kakih 350 sovjetskih reakcijskih letal; vseh bojnih letal, skupno s helikopterji, pa je kakih petsto petdeset. Med temi je približno 280 lovcev-bombni-

V Iraku je prevladoval britanski vpliv vse do 1958. leta in zato je iraška vojska bila opremljena dotlej predvsem z britanskim orožjem. Kasneje pa je iraška zunanja politika nihala med Zahodom in Vzhodom, vojska pa je razen britanskega kupovala tudi sovjetsko orožje. Iraško letalstvo ni močno. Čeprav ni natančnih podatkov, je znano, da ima Irak razen sovjetskih »migov« — nekaj izmed teh jih je prejel od Egipta — tudi 44 britanskih lovcev-bombnikov tipa »hunter«, 10 sovjetskih bombnikov Il-28, nekaj britanskih in sovjetskih transportnih letal in helikopterjev ter sovjetske protiletalske rakete »guideline«.

Jordanija ima med svojo letalsko oborožitvijo samo britanska letala. Med njimi je 12 lovcev »hunter«, 16 lovcev-bombni-

TAJNI NAZIV ZA VOJAŠKE OPERACIJE

(NADALJEVANJE IN KONEC)

Načrt »Feliks«

Med mnoge neizvršene načrte in osvajalne želje norega Hitlerja spada tudi načrt »Feliks« — načrt o zavzetju Gibraltarja. Hitler je menil, da na Pirenejskem polotoku lahko računa na generala Franca kot na zanesljivega zaveznika in je zato pripravil načrt, po katerem naj bi ob najustrenejšem času in s špansko pomočjo napadel gibraltarsko skalo, ki gospodari nad to pomembno morsko ožino. Uresničitev načrta naj bi spravila zahodne zaveznike v zelo težavne razmere, saj bi Nemci tako zaprli vrata v Sredozemsko morje, zavezniki pa bi morali oskrbovati Egipt, Malto in morebitno balkansko bojišče okrog najjužnejšega afriškega rta.

Toda general Franco, ki se je začel izmikati in ni hotel sodelovati v izvajanju načrta »Feliks«, je Hitlerja razočaral. Pogajanja o tem, ali bo Španija sodelovala v tem načrtu ali ne, so se tako zavlekla, da so zamudili vse predvidene roke: 10. januarja 1941 bi namreč morala nemška vojska prekoračiti francosko-špansko mejo, 30. januarja pa napasti Gibraltar.

Kmalu zatem se je Nemčija zapletla v vojno na Balkanu in kasneje še proti Sovjetski zvezi, tako da za načrt »Feliks« ni bilo več časa. Načrte pa so spet potegnili iz omara po začetnih uspehih na vzhodni fronti, ki so Nemcem vzbujali upanje, da bo Sovjetska zveza kaj hitro kapitulirala.

Načrta »Feliks« pa kljub temu niso nikoli uresničili. Španija se nikakor ni mogla odločiti in je naposled tudi dokončno zavrnila svoje sodelovanje v tej avanturi. Sicer pa tudi Hitler ni imel več dovolj sil za tako operacijo, ki je bila v pri-

merjavi z drugimi povrh vsega še manjšega pomena.

Operacija »Morski lev«

Hitler je že 1939. leta ukazal nemški admiraliteti, naj začne pripravljati načrte o izkrcanju na britansko otočje. To operacijo so simbolično imenovali »Morski lev«. Takoj po kapitulaciji Francije so se lotili neposrednih priprav in so začeli zbirati transportne ladje, vlačilce, čolne in druge plovne objekte.

Osnovna pogoja za uspeh sta bila onesposobitev britanskega letalstva in premoč v zraku. Tako se je v drugi polovici 1940. leta začela bitka za Anglijo, ki je značilna po množičnih udarih nemškega vojnega letalstva po britanskih konvojih, pristaniščih, letališčih, industrijskih objektih in naposled tudi po Londonu. V tem orjaškem spopadu pa je britansko letalstvo vzdržalo in zlomilo udarno moč Göringovega letalstva.

Po vsem tem so Nemci morali odlagati začetek izkrcavanja. Najprej so se nameravali izkrcati sredi avgusta, nato 21. septembra, navsezadnje pa so vso zadevo preložili na pomlad 1941. leta. Ko pa o porazu nemškega letalstva v bitki za Anglijo ni bilo mogoče več dvomiti, so izkrcanje preložili za nedoločen čas. Vojni dogodki pa so kasneje potekali tako, da na operacijo »Morski lev« ni bilo več računati.

Operaciji »Začetek pomladi« in »Konec zime«

Operaciji »Začetek pomladi« in »Konec zime« sta se dogajali na slovenskem ozemlju. Tako so namreč Nemci krstili svojo zadnjo veliko ofenzivo proti 9. korpusu na Primorskem, ki se je začela 19. marca in končala 6. aprila 1945.

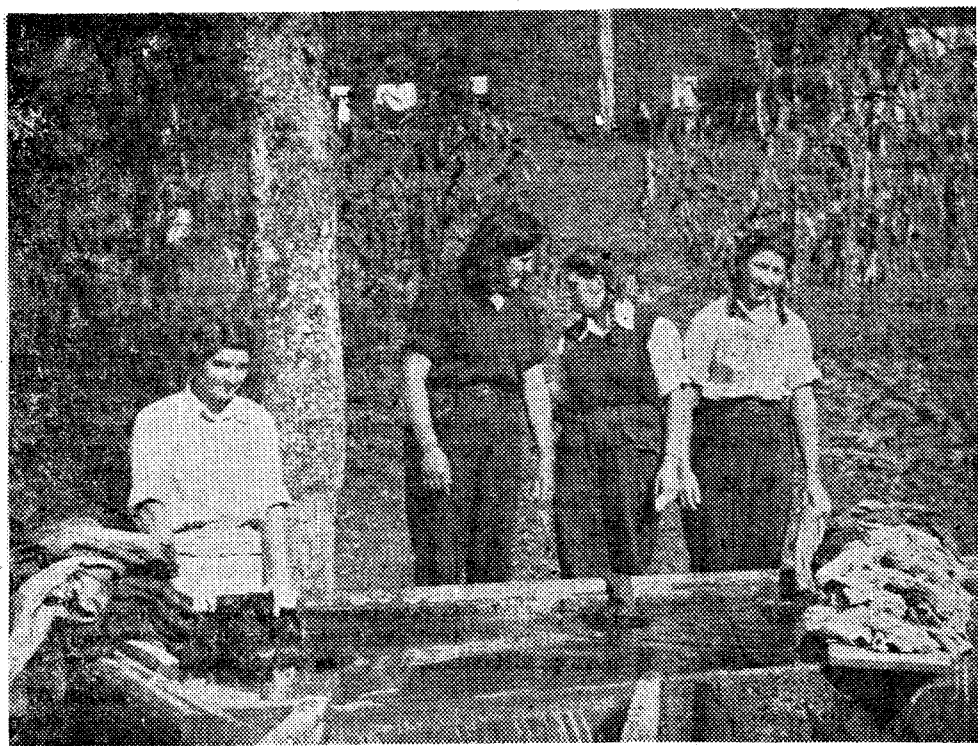
Nemci so v zadnjih mesecih vojne pričakovali izkrcanje zavezniških sil v Istri in na obali

Tržaškega zaliva. Tam so imeli tri divizije, ki naj bi to preprečile. Da pa bi imele varno zaledje, so si nemške policijske in druge enote že od decembra 1944 nenehno prizadevale, da bi očistile Trnovski gozd in potisnile partizanske brigade proti Gorenjski. Vsak tak poizkus se je končal z neuspehom, kajti enot 9. korpusa so po vsakem nemškem ofenzivnem sunku s protinapadi spet zasedle začasno izgubljene položaje.

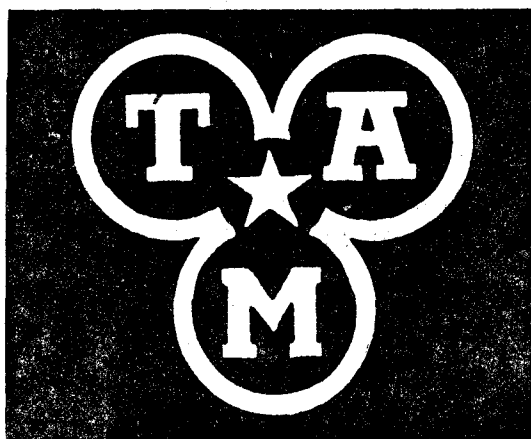
Zato je nemško vojaško poveljstvo sklenilo organizirati ofenzivo s tolikšnimi silami, da bodo 9. korpus ne le pregnale s Trnovske planote, temveč ga povsem razbile in uničile. V ofenzivi je sodelovalo več kot 30.000 pripadnikov nemških in kvistinskih slovenskih, italijanskih, srbskih, ruskih, grških, francoskih in španskih enot. Ofenziva je imela dva dela. V prvem — »Začetek pomladi« — so Nemci obkolili med Selsko Soro, Bačo, Idrijo in Poljansko Soro, nato pa obroč zoževali predvsem iz smeri Skofje Loke, od koder je prodirala udarna skupina s tremi policijskimi polki. Hkrati s tem so sovražnikove enote obkolile glavino 9. korpusa na širšem območju Trnovskega gozda (Trnovski gozd, Čepovanska dolina, Banjška planota, Vojsko) — to je bila operacija »Konec zime« — in pritiskale predvsem v dveh smereh — iz Gorice čez Trnovo in Lokve proti Predmeji in s Cola proti Otlici.

Čeprav so enote 9. korpusa v tej ofenzivi imele občutne izgube (1500 do 2000 pogrešanih, ujetih in padlih), nemški načrt kljub tolikšnim silam, ki so jih bili poslali v boj, ni uspel. Glavnina 9. korpusa se je srečno prebila iz sovražnikovih obročev, krenila v nasprotno ofenzivo in še pred prihodom anglo-ameriških enot iz Italije in jugoslovanske 4. armade vdrla v Trst ter osvobodila Tržič in Gorico.

Fotografija z vprašajem

Topel avgustovski dan je bil kot nalašč za veliko »partizansko« žehto. Tri partizanke v angleških uniformah in neko vaško dekle prizadevno ožemajo oprano perilo partizanov. Kot je ob vaškem koritu v navadi, so se dekleta zapletla v živahen pogovor. Kaj neki se menijo? In kdo so brhke perice? Pišite nam, ako jih boste prepoznali. In še to: fotografija verjetno izvira iz poletja 1944 z Dolenjskega.

TOVARNA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV MARIBOR

NAŠI PROIZVODI:

- Kamion TAM 5000, nosilnost 5 ton
- Prekucnik TAM 5000 K in TAM 5000 DK
- Gasilsko vozilo TAM 5500 G
- Kamion TAM 5000 P za polivanje in pranje ulic
- Kamion TAM 5000 BSM za prevoz smeti
- Kamion TAM 2000 v standardni izvedbi, nosilnost 2 toni, v specialnih izvedbah, kombi, kombi-bus, furgon

- Avtobusi A 3000 v standardni izvedbi, 32 sedežev
- Avtobusi AS 300 v turistični izvedbi, 42 sedežev
- Avtobusi za mestni promet A 3000 M, AS 3500 M
- 4 in 6 cilindrski zračno hlajeni Diesel motorji, 85 in 125 KM
- Rezervni deli za vozila Pionir, TAM 5000, TAM 2000 in avtobuse

INFORMACIJE V TAM IN V NJENIH PRODAJALNAH V BEOGRADU, MARIBORU, NOVEM SADU, SARAJEVU IN ZAGREBU

Občina Laško

Spričo pomembnosti turizma, ki zavzema z vsakimi letom večjo udeležbo v narodnem dohodku občine Laško, ne bo odveč, če se seznanimo z najosnovnejšimi pokazovalci te občine.

Občina Laško se razprostira na 25.855 ha in ima od tega samo 7779 ha obdelovalne zemlje, vse drugo pa so gozdovi in zemljišče, ki je neprimerno za obdelavo.

Na območju občinskih meja živi 18.368 prebivalcev, od teh pa je zaposlenih v delovnih organizacijah 4077. Trenutno je v občini 30 podjetij in zavodov, 15 šol in predšolski vzgojno varstveni zavod.

Med najpomembnejše delovne organizacije spadajo Papirnica Radeče s 4 milijardami in 400 milijoni S-din bruto produkta in Pivovarna Laško s 3 milijardami 685 milijoni bruto produkta. V omenjenih podjetjih so izvedli rekonstrukcijo, kar jim je omogočilo znatno zvišanje proizvodnje.

Skupna vrednost bruto produkta v občini pa se v letošnjem letu predvideva okoli 26 milijard starih dinarjev, kar bo za 6 % več kot lani.

S sprejemom novega zakona o obrtništvu se je tudi število obrti v zasebnem sektorju zvišalo na 91, kar vpliva zelo pozitivno na razvoj gospodarstva.

Turistična društva v Laškem, Rimskih Toplicah in v Radečah so že vložila in še vlagajo precejšnja sredstva za urejevanje krajev, ki so za nadaljnji razvoj turizma pomembni.

Tako je na območju občine trenutno na razpolago za potrebe turizma 370 postelj in če k temu številu prištejemo še kapacitete zdravilišča v Laškem, je v te namene zagotovljenih že 620 postelj. Laško obiskujejo vsako leto v večjem številu

inozemski gostje, hkrati pa narašča tudi dotok domačih gostov.

Brez dvoma je k temu pripomogla urejenost gostišč v družbenem sektorju in gostin zasebnega sektorja, ki jih je na območju občine 25. Planinski društvi v Laškem in Rinskih Toplicah pa vzdržujeta še planinska domova na Smohorju in na Kopniku, ki sta zelo privlačni turistični postojanki.

Ne glede na to, da je sedaj zdravilišče namenjeno v večji meri le za zdravstveni turizem, tj. za rehabilitacijo invalidnih oseb, se vedno najde prostor tudi za kopanje turistov, ki prihajajo v Laško zgolj na oddih.

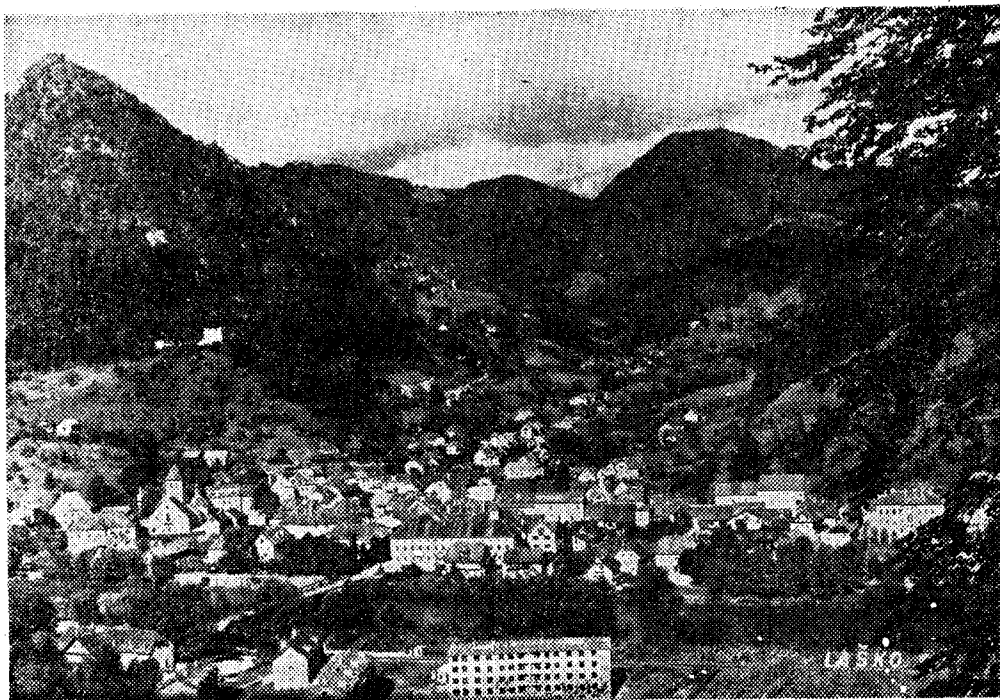
Laščani menijo, da bo treba za nadaljnji razvoj turizma napraviti še kaj več. Prav v tej zvezi je Turistično društvo Laško že pričelo akcijo za zbiranje sredstev za gradnjo prostozračnega bazena, zato naj bi del teh sredstev zbrali tudi prek tombol, ki bo prvič že letos izvedena v ta namen.

Pridobitev za Laško bosta tudi dve samopostrežni trgovini, ki bosta pričeli poslovati ob letošnjem občinskem prazniku.

Tudi urejevanju fasad so letos namenili precejšnja sredstva, zato bo letos precej hiš v Laškem menjalo svoj videz, s čimer bodo napravili mestce Laško še privlačnejše.

Tradicionalna turistična prireditve »Pivo — cvetje« bo letos v Laškem že četrtič in bo to praznovanje trajalo od 1. do 9. julija.

Program prireditelj, ki bodo v tem času, je posvečen tudi praznovanju občinskega praznika, ki ga občani te občine praznujejo vsako leto 2. julija, tj. na dan, ko je bil v letu 1942 izveden prvi uspešen partizanski napad na skladišče streliva in na prave rudnika v Rečici.

Lesni kombinat Ljubljana se vam predstavlja kot renomiran proizvajalec kvalitetnih montažnih hiš iz lesnih tvoriv. Pohvale s tujih tržišč so zagotovilo naše kvalitete. — Weekend Typ 200 — 2 Holiday

LESNI KOMBINAT » LJUBLJANA «

LJUBLJANA, LANGUSOVA 8

proizvaja:

- montažne weekend in kamp hišice
- stavbno-mizarske izdelke
- borove rolete
- platnene zavese
- vgrajeno in kosovno pohištvo
- lesno galanterijo
- rezan les

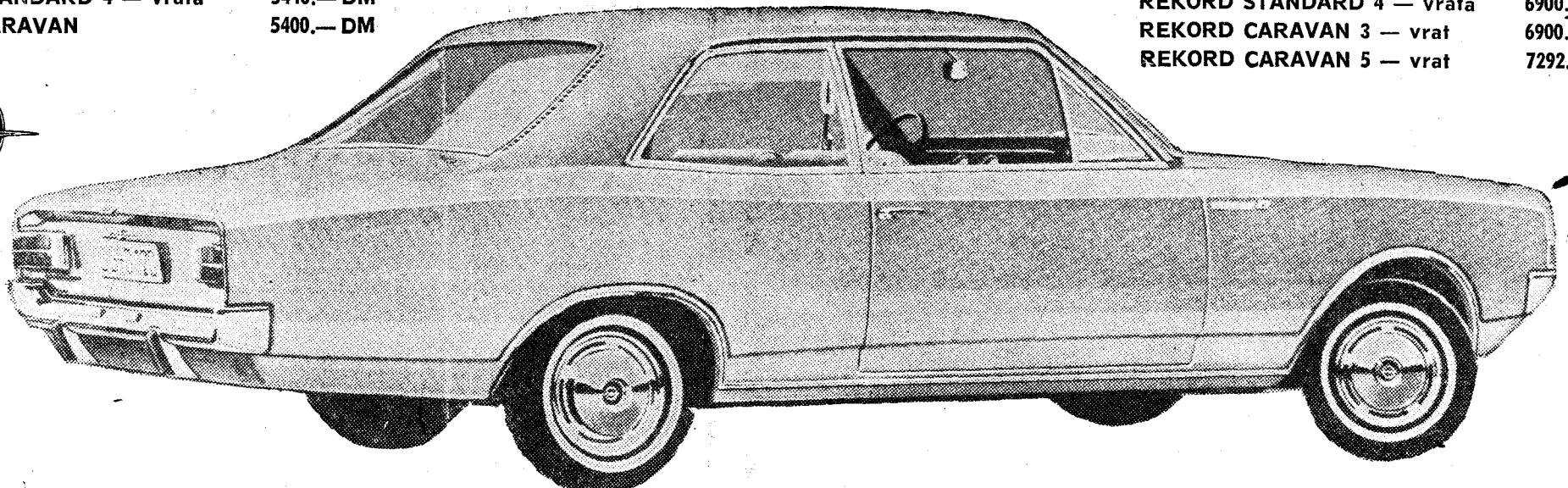
DOMAČE TRŽIŠČE IN IZVOZ

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

[illegible]

OPEL KADET STANDARD 2 — vrat	4992.— DM
KADET STANDARD 4 — vrata	5440.— DM
KADET CARAVAN	5400.— DM

OPEL REKORD STANDARD 2 — vrat	6600.— DM
REKORD STANDARD 4 — vrata	6900.— DM
REKORD CARAVAN 3 — vrat	6900.— DM
REKORD CARAVAN 5 — vrat	7292.— DM

Informacije: AVTOTEHNA, Ljubljana, Titova 25, tel. 312-022

[illegible]

Srečno pot, planinci PTT!

Pred dobrim tednom je krenila na pot delegacija planincev PTT podjetij Slovenije, ki bo v 14 dneh prehodila dober del planinskega sveta Slovenije in obiskala številne partizanske kraje in spomenike NOB. Štafeta je krenila izpred spomenika talcev v Mariboru, pot pa bo sklenila na Lokvah, kjer bo združeno podjetje za PTT promet prevzelo pokroviteljstvo nad kurirji in vezisti NOB. Danes, jutraj je štafeta že odšla iz Poljan nad Skopjo Loko proti Zelenikomu, minulo soboto pa se je mudila v Ljubljani. Ob tej priložnosti — po slovesnosti na prostoru med stavbama Telekomunikacij s poklagonjem venca k spominski plošči padlim PTT delavcem — smo zagovorili za pogovor Tatjano Pustovo, sekretarko odbora za prevzem pokroviteljstva nad kurirji in vezisti NOB ter Jožeta Dobnika, predsednika Planinskega društva PTT Ljubljana. Intervjuvanca sta takole odgovarjala na naša vprašanja:

— Kdaj se je rodila zamisel o prevzemu pokroviteljstva nad kurirji in vezisti?

— V povojih je bila ta zamisel že leta 1961, ko so se 19. in 20. avgusta na partizanskem zboru PTT delavcev v Črnomlju srečali postarši iz vse Slovenije. Pa so minila leta, ideja je ostala in združena letos je delavski svet združenega PTT podjetja Ljubljana na pobudo RO ZZB NOV Slovenije sklenil prevzeti pokroviteljstvo. Pokrovitelj so tako dobili tudi vezisti, ki doslej še niso bili organizirani, pa jim je pobuda RO ZZB prav prišla.

— Kakšne dolžnosti sprejema pokrovitelj?

— Predvsem bodo PTT podjetja tista, ki bodo poleg že obstoječih institucij za ohranitev tradicije NOB skrbela za obujanje tradicije partizanskih kurirjev in vezistov. Delavski svet bo na Lokvah imenoval stalni odbor, ki bo zbiral gradivo o delavnosti kurirjev in vezistov. Do leta 1970 bomo izdali njihovo kroniko. PTT podjetja bodo vsako leto sodelovala pri njihovih pohodih: posebej bo skrbelo za to vsako podjetje, na katerega območju bodo kurirji in vezisti hodili. PTT podjetja prevzemajo tudi finančne obveznosti.

— Kdo sestavlja planinsko PTT delegacijo?

— Delegacijo PTT delavcev, ki bo 17. junija prišla na Lokve, sestavljajo člani Planinskega društva PTT. Njihova pot je razdeljena na 6 sektorjev — območij posameznih PTT podjetij. Glavni štafeti se pridružujejo še tri iz Murske Sobotice,

Trbovelj in Kopra. Na vsakem sektorju nosi štafeta palico, planinsko zastavo z napisom Maribor—Lokve ter kurirsko torbo s 10 planincev. Planincem se pridružujejo tudi bivši borec.

— Kaj vas je vodilo pri izbiri poti planincev?

— Želeli smo, da naši planinci obiščejo čimveč partizanskih krajev. Temu se je pridružila še planinska pobuda, da fantje obiščejo kraje, odmaknjene od običajnih, izhajenih planinskih poti, kraje, ki jih le malokdo obišče, čeprav so mnogo prispeli za NOB. Poti, ki jih ubirajo pohodniki, so bile predvsem za kurirje izrednega pomena. Doslej so že prehodili tudi velik del poti 14. divizije.

— Kaj pomeni pohod na Lokve za vaše planince?

— Zanje, med katerimi je tudi lepo število borcev, pomeni pohod

poživitve spomina na borbene poti slovenskih brigad. Obenem planinci počastijo spomin na svoje padle tovariše.

— Prihodnja akcija PTT delavcev za obujanje tradicije NOB?

Upamo, da bo pohod na Lokve postal tradicionalen. To želijo izražati številni predlogi, ki jih dobivamo. Podobno transverzali Maribor—Koper naj bi pripravili še partizansko transverzalo: morda z nekaterimi spremembami; vanjo bi kazalo vključiti še Notranjsko. Tudi letos, se bomo udeležili partizanskega pohoda, ki ga prireja 12 PTT planinskih društev iz vse Jugoslavije, vsako leto drugo. Lani smo se udeležili že štirinajstega pohoda po znamenitih poteh partizanskih enot od Skopja do Ohrida. Letos bomo hodili po gorskih stezah okrog Tuzle.

—ZC—

Srečanje borcev in političnih aktivistov na Vačah

Poročali smo že, da bo na dan borca, 4. julija na Vačah pri Litli srečanje nekdanjih borcev in političnih aktivistov Kamniško-zasavskega odreda. Odbor je sklical v ta namen dne 27. maja na Veliki planini razširjeni sestanek, ki so se ga udeležili predsedniki občinskih skupščin iz Zagorja, Litlje, Domžal in Kamnika. Prisotni so bili tudi predsedniki občinskih odborov ZZB NOV teh občin. Sklepljeno je bilo, da na dan borca v omenjenih občinah ne bo drugih prireditev. Zaradi tega naj organizacije ZZB NOV prevzamejo nalogo, da bo na proslavi v Vačah polnoštevilna udeležba.

Nadalje je bilo sklenjeno na tem sestanku, da se po vseh teh občinah takoj ustanovijo v okviru ZZB NOV podobori KZO, ki naj zbirajo podatke za gradivo zgodovine KZO, evidentirajo padle in umrle borec, prav tako še preživeli borec in organizirajo lokalna srečanja preživelih borcev in političnih aktivistov. Trenutna naloga teh podoborov pa naj bi bila, da bi pomagali pripravljalnemu odboru pri organizaciji tovariškega srečanja na dan borca na Vačah. Težične dela pri organizaciji bo vsekakor na ZZB NOV Litlji in Zagorje. Ti dve občini sta najbližji kraju proslave.

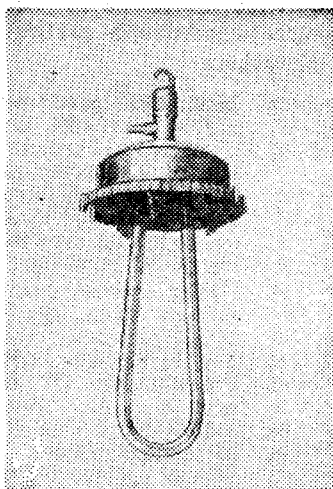
Osrednji odbor KZO bo pripravil kulturni program, ki ga bo izvajal Partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane, godba na pihala iz Zagorja ter drugi kulturniki. Odbor bo ob tej priložnosti podeljeval spominske značke ter ciklostirano gradivo za udeležence, borec in aktiviste. Ki bodo dajali svoje pripombe in jih poslali komisiji za zgodovino in tradicijo za pisanje zgodovinske knjige KZO, ki bo izšla naslednje leto. Odbor in komisija za tradicijo je mnenja, da bi na tak način pritegnili širši krog udeležencev KZO, ki bi sodelovali pri zbiranju podatkov, da bi bila zgodovinska knjižica verni dokument dogodkov, ki jih je preživela ta partizanska enota.

Pripravljalni odbor bo pravočasno poslal vsem občinskim ZZB NOV na prej omenjenem področju potrebno število nakazov, ki naj jih razbesejo po mestih in vaseh v Zasavju. V naslednji številki »TV 15« pa bomo objavili natančnejši program proslave na Vačah.

Vse komandante in komandirje pozivamo, da se proslave zanesljivo udeležijo, ker je predvideno, da bo na programu zbor vseh treh bataljonov in minerske čete. Za podrobnejše informacije se obračajte na naslov: RO ZZB NOV Odbor Kamniško-zasavskega odreda, Ljubljana, Beethovnova 10. Na svidenje na Vačah!

ALOJZ ŽUZEK-TARZAN

HLADILNIK ZA MLEKO. POSTAVITE GA V KANTO IN PRIKLJUČITE NA VODOVOD. ZANESLJIVO OHLADI MLEKO, DA SE NE SKISA

IZDELEK ZAHTEVAJTE PRI

»AGROTEHNIK!«

V VAŠEM KRAJU, ALI DIREKTNO PRI PROIZVAJALCU

»Ferralit«

Ž A L E C

Komunalno stanovanjsko podjetje Vrhnika

- opravlja na svojem področju vso komunalno dejavnost
- upravlja s stanovanjskim fondom

»Volna«

INDUSTRIJA

VOLNENIH

IZDELKOV

Laško

izdeluje

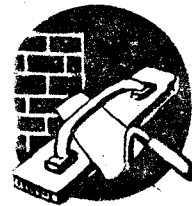
- mikane in česane tkanine.
- Posebno znan je artikel helanca.
- Priporočamo naše izdelke!

Obrtno podjetje Tržič

opravlja manjša gradbena dela,

tapetniško-mizarska in soboslikarska dejavnost v solidni izvedbi

in po zmernih cenah

Splošna zavarovalnica Celje

Potrebno vam je zavarovanje poslopij, premičnin, strojev, naprav — za požar in druge nevarnosti!

- Uredite svoja zavarovanja čimprej, da ne bo škode!
- Posvetujte se z zastopnikom!

Življenjsko zavarovanje je najsodobnejši način varčevanja:

- izredna možnost preskrbe svojcev v primeru prezgodnje smrti,
- izplačilo zavarovalne vsote ob doživetju,
- izplačilo dvojne zavarovalne vsote v primeru smrti zaradi nezgode,
- odškodnina za trajno delovno nesposobnost zaradi nezgode

Zahtevajte prospekte in pojasnila!

DNE 8. JUNIJA JE ŠTAFETA NOVOMEŠKIH POSTARJEV V VASI OBČICE, KJER JE MED VOJNO DELOVALA KURIRSKA POSTAJA TV 15, PREDALA ŠTAFETNO PALICO LJUBLJANSKIM TOVARIŠEM. NOVOMEŠKI POSTARJI SO JO SPREJELI NA BOHORJU OD CELJSKIH, TI PA OD MARIBORSKIH. LJUBLJANSKI JO BODO NESLI KRANJSKIM, TI PA JO BODO PONESLI NA LOKVE, KJER BODO V SOBOTO, 17. JUNIJA ZASTOPNIKI PTT SPREJELI POKROVITELJSTVO NAD BIVŠIMI PRIPADNIKI ENOT ZA ZVEZO V NOV.

Vsak član
ZZB NOV Slovenije
naj postane
naročnik
TV 15!

Pojem elegance so kravate
terital
TOVARNE Svilani
KAMNIK

PRAVNA POSVETOVALNICA

S. A., Trnovec — Bili ste zaposleni kot kvalificirani delavec, vendar pa ste se pri stroju ponesrečili. Invalidska komisija vam je priznala 30-odstotno invalidnost, premešeni ste bili tudi na drugo, nižje delovno mesto. Sedaj ste zaposleni kot čuvaj in opravljate svojo službo samo v nočnih urah. Radi bi vedeli, ali imate zaradi tega, ker ste zaposleni kot čuvaj ponoči, možnost, da se vam čas nočnega dela kaj več zaračunava za prejšnjo upokojitvev, kot na primer miličnikom? Ste borec NOV in imate tudi od avgusta 1943 priznano dvojno dobo.

V smislu določil čl. 40 in naslednjih členov zakona o pokojninskem zavarovanju se zavarovalna doba šteje s povečanjem tistim, ki so delali kot težji invalidi poln delovni čas. Kdo so težji invalidi, zakonsko določa. Kot taki se štejejo tisti, ki so delovni invalidi s telesno okvaro 1. do 4. stopnje, pri katerih je ugotovljena najmanj 70 % telesna okvara; nadalje vojaški vojni invalidi in vojaški mirovni invalidi od I. do IV. skupine z vojaško invalidnostjo najmanj 80 %. Med te upravičence štejejo tudi slepi. Za vse pa velja ta ugodnost le, če so s polnim delovnim časom delali na tem

delovnem mestu najmanj pet let. Za slepe pa ni važno, kdaj so postali slepi, ali med delovnim razmerjem ali prej. Povečanje zavarovalne dobe je odvisno od težavnosti in škodljivosti dela, tako da se vsakih 12 mesecev dejanskega delovnega razmerja šteje za 15 mesecev zavarovanja. Razen tega se starostna meja, ki je predpisana za pridobitev pokojnine, zmanjša zavarovancem za eno leto na vsakih pet let dejanskega opravljanja dela.

Vaša invalidnost iz dela je torej premajhna, da bi samo zaradi te invalidnosti uživali ugodnost štetja delovne dobe s povečanjem. Po vsej verjetnosti pa tudi niste vojaški vojni invalid take stopnje, da bi vam šle navedene ugodnosti beneficirane štetja let.

Sveda pa je treba pri tem vedeti, da se zavarovalna doba šteje s povečanjem še nekaterim drugim zaposlenim in ne samo invalidom in slepim. Tako tistim, ki so zaposleni pet let na delovnih mestih, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo. (Če so na takem delovnem mestu postali invalidi, pa zadošča že triletna zaposlitev na tem mestu.) Nadalje se doba zaposlitve šteje s povečanjem tistim, ki so 10 let delali na takih delovnih mestih, na katerih zaradi na-

rave in teže dela po določenih letih starosti ne morejo več uspešno opravljati svoje dejavnosti.

Tako se vsakih 12 mesecev dejanskega delovnega razmerja šteje za 18 mesecev zavarovanja tistim, ki so zaposleni kot piloti civilnega letalstva, kot potapljači, pri delih, ki se opravljajo v kesonih, v neposredni proizvodnji v rudniških jamah, v katerih se pridobivajo nuklearne surovine in kot pripadniki sanitetnih organov, ki preizkušajo ali trenirajo letalce ali preizkušajo varnostno opremo v barokomorah ali na letalih. Vsakih 12 mesecev dejanskega delovnega razmerja se šteje za 16 mesecev zavarovanja tistim, ki so zaposleni v rudnikih pri proizvodnji na podzemeljskih delih, tistim, ki so zaposleni v zračnem prometu kot radiotelegrafisti ali navigatorji, in tistim, ki so zaposleni v rudnikih, pri delih v zvezi s proizvodnjo pri proizvodnji nuklearnih surovin. Končno se vsakih 12 mesecev dela šteje za 15 mesecev zavarovanja tistim, ki so zaposleni v rudnikih v zvezi s proizvodnjo na podzemeljskih delih (merilci, snemalci, inženirji, delavci, ki opravljajo obrtna dela). Nadalje tistim, ki so zaposleni pri nuklearnih reaktorjih in akceleratorjih v laboratorijih visoke napetosti in na dekontaminaciji inštitutov za nuklearne znanosti.

Samo nočno delo pa še ni razlog za štetje dejanskega opravljenega dela s povečanjem.

